

STRUCTURA TUMORILOR HIPOFIZARE LA PACINEȚII DIN INSTITUȚIILE CURATIVE REPUBLICANE ÎN 2008-2010

Tatiana Gobjilă

(Conducător științific, conf. universitar, dr. med. Vudu Lorina)
Catedra Endocrinologie USMF „Nicolae Testemițanu”

Summary

The pituitary tumors' structure in patients from the curative institutions of the republic of moldova during 2008-2010

A pituitary tumor is an abnormal growth of cells within the pituitary gland. The pituitary is the part of the brain that regulates the body's balance of hormones and its damage causes systemic disorders in the body. The results of this study shows that the pituitary tumors are found most frequently at 43,6±1,45 years old and they predominate in females- 61%. Prolactinoma is detected most often in women of childbearing age, being often the cause of infertility.

Rezumat

Tumorile hipofizare (TH) sunt procese patologice localizate la nivelul glandei hipofizare, structură cu activitate reglatoare a întregului sistem endocrin. Afectarea hipofizei provoacă un spectru larg de dereglări sistemice. Rezultatele acestui studiu demonstrează că tumorile hipofizare cel mai des se depistează la vârsta 43,6±1,45 ani și predomină la sexul feminin-61%. Prolactinomul cel mai des se întâlnește la femeile de vârstă fertilă fiind de multe ori cauza infertilității.

Actualitatea

Hipofiza secretă hormoni care au acțiune directă asupra glandelor endocrine periferice, sistemelor organismului și țesuturilor. Afectarea hipofizei provoacă un spectru larg de dereglări endocrino-metabolice și neuro-oftalmologice. Aproximativ 80% din tumorile hipofizare constituie formațiuni benigne cu o creștere relativ lentă.

Tumorile hipofizare reprezintă, după unele surse, aproximativ 15 % din toate neoplaziile primare intracraniene [1,2,5]. Pe pagina web oficială a National Cancer Institute (S.U.A.) sunt publicate date recente conform cărora tumorile hipofizare reprezintă la momentul actual de la 10-25% din toate neoplaziile intracraniene [7]. Conform datelor publicate de jurnalul Health Wire News ,2006 [6] tumorile hipofizare au o prevalență estimată de 200/1.000.000 și o incidență de 2/100.000 pe an.

Adenoamele hipofizare ocupă o porțiune largă din neoplaziile hipofizare ,cu o prevalență globală de aproximativ 17% din tumorile endocraniene (U.S. National Cancer Institute) . Neoplaziile invazive , constituie aproximativ 35% din tumorile hipofizare [7], ele invadează dura mater, oasele craniului, sinusul sfenoid, chiasma optică invalidizând pacientul prin manifestările sale clinice.

Jurnalul de Neuro –oncologie (2001) în acord cu Registrul Central de Tumori ale Creierului al Statelor Unite au prezentat o prevalență a adenoamelor hipofizare de 25 cazuri la 100.000 populație [3]. În 2010 , au fost publicate rezultatele unui studiu britanic larg în jurnalul ”Clinical Endocrinology” , conform cărora prevalența adenoamelor hipofizare este de 77,6 cazuri la 100.000 populație [4]. Incidența acestor tumori este semnificativă prin impactul său negativ asupra sănătății societății.

Scopul

Determinarea structurii tumorilor hipofizare la pacienții spitalizați în secția de endocrinologie a SCR și secția de neurochirurgie cerebrală a INN în perioada anilor 2008-2010;

Materiale și metode

Studiul a fost realizat în cadrul Clinicii de Endocrinologie cu sediul IMSP SCR și a IMSP Institutului de Neurologie și Neurochirurgie, centre clinice cu calificare înaltă, dotate cu metode clinice și paraclinice de diagnostic suficiente pentru diagnosticul tumorilor hipofizare.

Cercetarea s-a efectuat prin analiza retrospectivă a 87 fișe de observație, dintre care 43 din IMSP INN, secția neurochirurgie cerebrală și vasculară, internați în perioada 2008-2010, alții 44 de pacienți au fost selectați de la IMSP SCR, secția endocrinologie.

În studiu au fost selectate fișe de observație ale pacienților cu diagnosticul clinic stabilit și confirmat în baza examenului clinic, radio-imagistic, serologic al hormonilor.

La pacienții a căror fișe de observații s-au selectat s-a efectuat:

1. Analiza fișelor cu ajutorul chestionarului întocmit.
2. Estimare a nivelului seric al hormonilor (STH, PRL, FSH, LH, TSH, estradiol, progesteron, cortizol, testosteron, T-3, T-4, DHEAs) prin metoda radio-imună.
3. Radiografiei cavității craniene
4. Tomografia computerizată spiralată - care a permis aprecierea dimensiunilor și extinderii tumorilor hipofizare.
5. Rezonanța Magnetică (tehnica înregistrării T1, T2)- dimensiunile, extinderea tumorilor hipofizare.
6. Examenul histopatologic a materialului de operație (biopsie).
7. Metodei ultrasonografică de apreciere a dimensiunilor organelor abdominale.

Rezultate și discuții

Au fost examinați 87 de pacienți cu tumori hipofizare, cu vârsta medie de $43,64 \pm 1,45$ ani (de la 15-72 ani), dintre care 34 (39%) erau bărbați și 53 (61%) femei. Vârsta medie a bărbaților era de $43,45 \pm 2,54$ ani (de la 15-63 ani), iar la femei de $44,49 \pm 1,59$ ani cu limitele de vârstă cuprinse între 15 și 72 de ani.

Pacienții au fost repartizați conform vârstei în felul următor:

- I. ≤ 20 ani – 6 persoane, ceea ce reprezintă 6,9% din lot;
- II. 21-40 ani – 26 persoane, ceea ce reprezintă 29,8% din lot;
- III. 41-60 ani – 52 persoane, ceea ce reprezintă 59,7% din lot;
- IV. > 60 ani - 3 persoane, ceea ce reprezintă 3,4%.

Din cei 87 de pacienți la 84 de persoane (96,6%) s-au depistat tumori benigne (adenom), la 2 persoane (2,3%) a fost stabilit diagnosticul de carcinom nediferențiat, la 1 persoană (1,1%) – craniofaringiom.

Conform criteriului funcțional pacienții au fost divizați în cei cu tumori secretante – 56 de persoane (64,3%) și 31 de persoane (35,6%) cu tumori nesecretante.

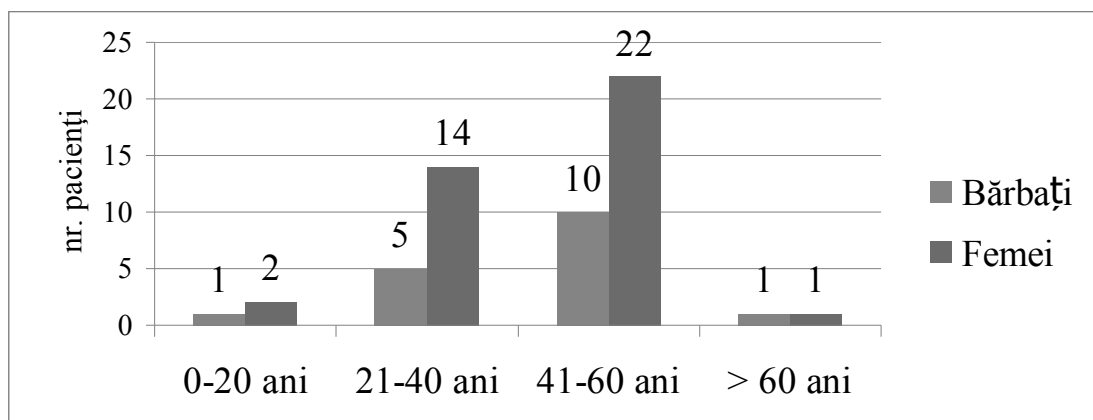
Din pacienții cu tumori hipofizare secretante 39 au fost femei (69,6%) și 17 - bărbați (30,4%).

Repartizarea femeilor conform vârstei s-a realizat în felul următor:

- I. grup de vârstă (< 20 ani) au fost 2 persoane (5,12% din femeile cu tumori secretante),
- II. grup de vârstă (21-40 ani) - 14 persoane (35,8% din femeile cu tumori secretante),
- III. grup de vârstă (41-60 ani) - 22 persoane (56,4% din femeile cu tumori secretante),
- IV. grup de vârstă (> 60 ani) - 1 persoană (2,5% din femeile cu tumori secretante)

Bărbații (17 persoane, 30,6%) s-au divizat conform criteriului de vârstă în felul următor:

- I. grup de vârstă (< 20 ani) – 1 persoană (5,8% din bărbații cu tumori secretante),
- II. grup de vârstă (21-40 ani) - 5 persoane (29,4% din bărbații cu tumori secretante),
- III. grup de vârstă (41-60 ani) - 10 persoane (58,8% din bărbații cu tumori secretante),
- IV. grup de vârstă (> 60 ani) - 1 persoană (5,8% din bărbații cu tumori secretante).

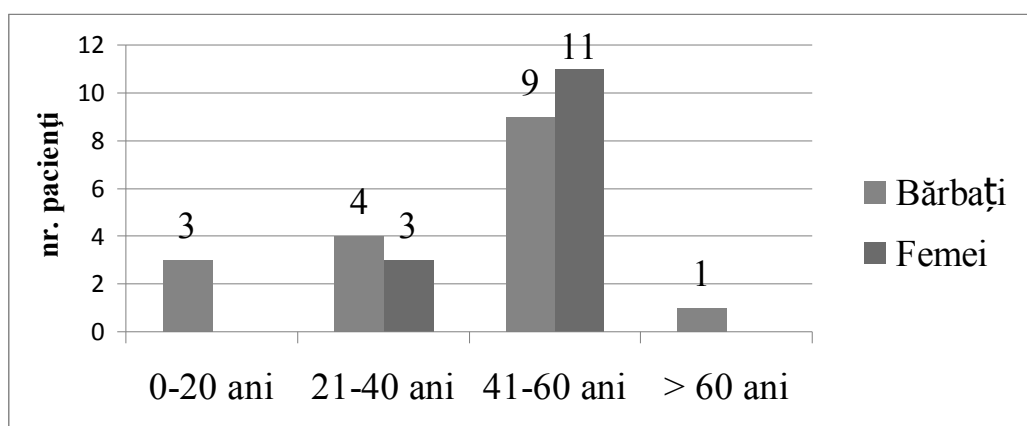

Figura 1. Repartizarea pacienților cu tumori hipofizare secretante pe grupe de vârstă și sex

Dintre cei 31 de pacienți cu tumori hipofizare nesecretante, femeii au fost 14 persoane (45,6%), bărbați - 17 persoane (54,4%). Conform vârstei femeii în al II-lea grup de vârstă (21-40 ani) erau 3 persoane (21,4%), în al III-lea grup de vârstă (41-60 ani) - 11 persoane (78,5%).

Bărbații cu tumori nesecretante au fost repartizați conform vârstei în următorul mod:

- I. grup de vârstă (<20 ani) - 3 persoane (17,6% din bărbații cu tumori nesecretante),
- II. grup de vârstă (21-40 ani) - 4 persoane (12,9% din bărbații cu tumori nesecretante),
- III. grup de vârstă (41-60 ani) - 9 persoane (52,9% din bărbații cu tumori nesecretante),
- IV. grup de vârstă (>60 ani) - 1 persoană (5,8% din bărbații cu tumori nesecretante).

Figura 2. Repartizarea pacienților cu tumori hipofizare nesecretante pe grupe de vârstă și sex

În conformitate cu hormonul hipersecretant cei 56 de pacienți cu adenom funcționale au fost repartizați: - 29 de persoane (51,7%) aveau somatotropin, 19 de persoane (33,9%) - prolactin, 5 persoane (8,9%) - adenom mixt (somatomatotropin), 2 pacienți (3,6%) - corticotropin, 1 persoană (1,8%) - tireotropin secundar.

Dintre 31 de pacienți cu tumori nefuncționale, 28 de pacienți (90,3%) au avut adenom hipofizare nefuncționale (AHNF), 2 persoane (6,5%) - cu carcinoame nediferențiate și 1 pacient (3,2%) - cu craniofaringiom.

În dependență de tipul hormonului hipersecretant pacienții au fost repartizați după criteriul de vârstă și sex în tabelele 1-5:

Pacienți cu corticotropin au fost 2 femei, dintre care una cu vârsta cuprinsă între 21-40 de ani, iar cealaltă între 41-60 ani. Cu tireotropin a fost depistată o singură pacientă în vârstă de 41 de ani.

Tabelul 1. Repartiția pacienților cu somatotropinom pe grupe de vîrstă și sex

Sex/gr.vîrstă	<20 ani	21-40 ani	41- 60 ani	>60 ani
Din lotul pacienților cu somatotropinom				
Femei	-	3 (10,3%)	11 (37,9%)	-
Bărbați	1 (3,4%)	5 (17,2%)	8(27,5%)	1(3,4%)
Din lotul total al pacienților cu TH				
Femei	-	3(3,4%)	11(12,6%)	-
Bărbați	1(1,1%)	5(5,7%)	8(9,19%)	1(1,1%)

Tabelul 2. Repartiția pacienților cu prolactinom pe grupe de vîrstă și sex

Sex/gr.vîrstă	<20 ani	21-40 ani	41- 60 ani	>60 ani
Din lotul pacienților cu prolactinom				
Femei	2 (10,5%)	9 (47,3%)	7 (36,8%)	-
Bărbați	-	-	1(5,2%)	--
Din lotul total al pacienților cu tumori hipofizare				
Femei	2(2,3%)	9(10,3%)	7(8%)	-
Bărbați	-	-	1(1,1%)	-

Tabelul 3. Repartiția pacienților cu adenom mixt pe grupe de vîrstă și sex

Sex/gr.vîrstă	<20 ani	21-40 ani	41- 60 ani	>60 ani
Din lotul pacienților cu adenom mixt				
Femei	-	1(20%)	2(40%)	1(20%)
Bărbați	-	-	1(20%)	-
Din lotul total al pacienților cu tumori hipofizare				
Femei	-	1(1,1%)	2(2,3%)	1(1,1%)
Bărbați	-	-	1(1,1%)	-

Tabelul 4. Pacienții cu tumori hipofizare nefuncționale (NFPA,carcinom,craniofaringiom)

Sex/gr.vîrstă	<20 ani	21-40 ani	41- 60 ani	>60 ani
Din lotul pacienților cu TH nefuncționale				
Femei	-	3(9,6%)	11(35,4%)	-
Bărbați	3(9,6%)	4(12,9%)	9(29%)	1(3,2%)
Din lotul total al pacienților cu TH				
Femei	-	3(3,4%)	11(12,6%)	-
Bărbați	3(3,4%)	4(4,6%)	9(10,3%)	1(1,1%)

Analiza datelor prezentate în tabelele sus menționate mărturisește că după vîrstă , sex și tipul adenomului funcțional , preponderent sunt afectate persoane atît de sexul feminin cît și masculin în vîrstă de 41-60 ani(64,2%), adenomul funcțional cel mai des întîlnit fiind somatotropinomul (51,7%); prolactinomul cel mai des se depistează la femei în vîrstă 21-40 (16%) și 41-60 ani (12,5%).

Concluzii

1. Tumorile hipofizare la pacienții internați în perioada 2008-2010 cel mai des se depistează la vârsta $43,6 \pm 1,45$ ani, și predomină la sexul feminin-61%.
2. La pacienții cu tumori hipofizare prevalează adenoamele – 96,6 %; din care 64,3% sunt tumori secretante .
3. Printre pacienții cu adenoame funcționale cel mai frecvent s-a stabilit diagnosticul de Somatotropinom(51,7%).
4. Prolactinomul cel mai des se întâlnește la femeile de vârstă fertilă fiind de multe ori cauza infertilității .

Bibliografie

1. ASA S , Ezzat S .The pathogenesis of pituitary tumours. Nature Reviews. Cancer 2002, 2 836–849
2. CAWICH I , Crandon H. et al.:Clinical Presentations of Pituitary Adenomas at a University Hospital in Jamaica . The internet journal of family practice 2009.Vol.7, Nr.2.
3. DAVIS, F.G., Kupelian, V., Freels, S. *et al.* (2001) Prevalence estimates for primary brain tumors in the United States by behavior and major histology groups. Journal of Neuro-oncology, 3, 152–158
4. FERNANDEZ et al. , March 2010 , Prevalence of pituitary adenomas: a community- based, cross-sectional study in Banbury (Oxfordshire, UK). Clinical Endocrinology Volume 72, Issue 3, pages 377–382
5. SCHEITHAUER , Principles and practice of neuropathology ,2nd ed . Edited by Hernando M., James S. Nelson. Oxford University Press, INC., 2003 . Chapter 18. Pituitary tumors and related lesions.
6. VON WERDER K. , Clayton R. Evaluation of patients with pituitary-hypothalamic space occupying lesions, Chapter 11b.Pituitary-Hypothalamic Tumor Syndromes:Adults, updated august 10, 2006.
7. National Cancer Institute U.S.
<http://www.cancer.gov/cancertopics/pdq/treatment/pituitary/HealthProfessional/page1>

ASOCIEREA DINTRE DIABETUL ZAHARAT ȘI BOLILE TIROIDIENE

Doina Gangur, Ecaterina Chiriac

(Coordonator științific – Lorina Vudu, doctor în medicină, conferențiar universitar)

Catedra Endocrinologie

Summary

Thyroid diseases are frequent in patients with diabetes mellitus. The aim of our study was to determine the incidence of thyroid diseases in different groups of patients with diabetes mellitus. The study was performed in the Endocrinology Department of the Republican Clinical Hospital, according to the observation sheets of 180 patients at a mean age of 51.1 ± 0.7 years with diabetes mellitus and thyroid diseases. It is concluded that thyroid diseases are frequent in patients with diabetes mellitus, being more common in female patients from rural places. There is a higher prevalence of diabetes mellitus type 2 with low levels of thyroid hormones.

Rezumat

Bolile tiroidiene sunt frecvente la pacienții cu diabet zaharat. Scopul studiului a fost determinarea frecvenței și structurii bolilor tiroidiene la diferite grupe de pacienți cu diabet zaharat. Studiul a fost realizat pe parcursul anului 2010, în Secția de Endocrinologie a Spitalului Clinic Republican în baza fișelor de observație a 180 de pacienți cu diabet zaharat și patologia glandei tiroide, cu vârsta medie de 51.1 ± 0.7 ani. S-a stabilit că bolile tiroidiene sunt frecvente